Shri Raghunatha Temple MSS. Library,
JAMMU

P-10

No. ६६८ख

Title आयप्रश्नः

Author

Extent ५ पत्र Age सं. १९४८

Subject ज्योतिष

© Dharmarth Trust. Digitized By eGangotri

आद्य प्रश्नः
॥ ६६ ॥

प्रश्नगाथे

© Dharmarth Trust. Digitized By eGangotri

आयप्रश्न पत्र ५ श्लो० ६३ नं० ६६

॥ पूर्वान्हे वैशाल मुखात्पुष्प नामंतुग्राहयेत्तमध्या
न्हे पुर्वाक्तिमुखान्मूलनामंतुग्राहयेत् अपरा
न्हे वरुमुखाहृक्षनामंतुग्राहयेत् तथावाद्यत्तानो
चरात्रौसर्वमुखा

॥ अथमुष्टिग्रहप्रारभ्यालिख्यते ॥ दुऔत्तु ॥ इति ॥:

सू॰	मं॰	भृ॰	बु॰	बृ॰	श॰	चं॰	रा॰	यइमेवर्गग्रहा	० ० ०
अ॰	क॰	च॰	ट॰	त॰	प॰	य॰	श॰	इमेवर्गवर्णा॰	० ० ०
ग॰	मा	सिं	स्त्र	ना॰	मु	स॰	मे॰	इमेवर्गदेवता॰	० ० ०
ध॰	धु॰	सिं	स्वा	बृ॰	ख	ग	धां	अयावृधजादय:	० ० ०

© Dharmarth Trust. Digitized By eGangotri

मु० प्र०
१

नत्वागजाननंदेवंशारदांश्चगुरुप्रियम् ।परिड
तानांबोधकर्तृयंलिख्यतेप्रश्नमुष्टिका ॥ १ ॥ भूतभाविवर्तमानप्रश्नज्ञा
॥ ...प्रश्नमिदंग्रंथंचमुक्तिकरंपरम् ॥ २ ॥ उ
च्चारितफलंनामाद्यक्षरबसत्वाशात्वाअकारादिवर्गैःकोष्ठानिपूरयित्वा
धजादयोअष्टौकल्पनीयाःतद्यथा ॥ ३ ॥ धजो १ धुम्रश्च २ सिंहश्च
स्वानो ४ वृष ५ खरो ६ गजः ७ ध्वांक्ष ८ स्तथायाष्टकेज्ञेयंशुभा
शुभमिदंस्फुटम् ॥ ४ ॥ अथास्तिनास्तिनिर्णयः ॥ धजकुंजरसिंहेषु
वृषेचास्तिविनिश्चितम् ॥ धुम्रेस्वानेखरेध्वांक्षेनास्तिचैवेतिनिर्ण
यः ॥ ५ ॥ अथलाभालाभप्रश्नः ॥ धजेगजेवृषेसिंहेशीघ्रंलाभोभ
वेद्ध्रुवम् ॥ ध्वांक्षेस्वानेखरेधुम्रेनाशश्चकलहःप्रदः ॥ ६ ॥ अथप्रवा
सिकुशलप्रश्नः ॥ सिंहेवृषेधजेचैवकुंजरेकुशलःप्रदः ध्वांक्षेस्वा

रामः
१

दे
नेखरेधुम्रेनास्तीस्तिकुशलंवत् ॥ ७ ॥ अथनष्टलाभालाभप्रश्नः ॥
धजेगजेवृषेसिंहेगतलाभोभवेद्ध्रुवम् ॥ ध्वांक्षेधुम्रेखरेस्वानेने
हानिर्भवतिनिश्चितम् ॥ ८ ॥ अथदिक्षुनष्टवस्तुज्ञानम् ॥
धजेपूर्वगतंचैवधुम्रेआग्नेयदिग्गतम् ॥ सिंहेचदक्षिणेचैवं
नैरृतेस्वानेयवचः ॥ ९ ॥ पश्चिमेवृषभेज्ञेयंवायव्यांखरभी
तथा ॥ उत्तरेकुंजरेद्रव्यमीशान्यांध्वांक्षकेतथा ॥ १० ॥ अथ
धजेचब्राह्मणःचोरोधुम्रेक्षत्रियेयेवचः सिं
हेवैश्यश्चविज्ञेयःखरेचशोकःस्तथा ११ गजेदासिश्चविज्ञे
याध्वांक्षेचनायकःस्तथाः वृषस्वानेतथाज्ञेयश्चोरःश्चांत्यजसं

© Dharmarth Trust. Digitized By eGangotri

मु० प्र०
२

भवः ॥ अथ भवनस्थानानन्तरे गतज्ञानं ॥ खरेसैवध्वजेनच
धुम्रेचभिरहेतथा ॥ गतंसिंहेतथारोपेस्वानेस्वानत्तरुपिचः
१३ वृषेभांडगतेचैवकौवृक्षीलानलेखरेखरे ॥ गजेनवृंच
सिंहयेध्वांक्षेभित्तुगृहेतथा ॥ १४ ॥ अथनानिप्रश्नः ॥ गोधु
मान्नंध्वजदद्याद्धुम्रेचैवविभूतिरनघदः ॥ पीतवस्त्रंचसिंहे
चस्वानेत्यैकंचविस्तरम् ॥ १५ ॥ वृषेचतंडुलप्रोक्तंखरेवचनकः
स्तथाः ॥ गजेगूढंतथाज्ञेयंध्वांक्षेवयमनालकम् ॥ १६ ॥ अथ
देवपूजाप्रश्नः ॥ ध्वजेभैरौपूजास्यात्धुम्रेचजगदंविकाः सिंहे
चसूर्येभक्तिंचस्वानेवायुसुतस्तथाः १७ वृषेरुद्रार्चनंचै
वःखरेवागीश्वरीस्तथा गणेशंगजरानाख्येध्वांक्षेचपितृ

रामः
२

पुजनम् ॥ १८ ॥ अथप्रवासीचरस्थिरप्रश्नः ॥ ॥ ध्वजेगजेस्थिरंचैव
स्वानेसिंहेचचंचलः ॥ वृषेधुम्रेप्रयानस्थंखरेध्वांक्षेचकष्टकम् ॥
१९ ॥ अथआगमनप्रश्नः ॥ ध्वजेधुम्रेसमीपस्थंदूरेचगजसिंहयोः ॥ वृषे
खरेचमार्गस्थंध्वांक्षेस्वानेपुनर्नना ॥ २० ॥ अथकालनीयमः ॥
ध्वजेपक्षमिदंप्रोक्तंधुम्रेसप्तदिनस्तथा ॥ एकविंशाश्चसिंहेच
स्वानेमासंतथैवचः ॥ २१ वृषेतुसार्द्धमासंचखरेमासद्वयंत
था ॥ गजेमासत्रयंप्रोक्तंध्वांक्षेहायनसमितम् ॥ २२ ॥ अथमु
[illegible] ॥ कुसुमंचध्वजेज्ञेयंधुम्रेस्वेतंतथैवचः ॥ लोहि
तांगंभवेत्सिंहेस्वानेपांडुलनीलकम् ॥ २३ ॥ पीतवर्णवृषेज्ञेयः
खरेधुम्रस्वर्णकम ॥ गजेश्यामवर्णंचध्वांक्षेचामिश्रवर्णकम्
२४ [illegible] ॥ ध्वजेसुवर्णकंज्ञेयंधुम्रेरौप्यंतथैवचः

© Dharmarth Trust. Digitized By eGangotri

मु० प्र०
२

सिंहेताम्रंचविज्ञेयंस्वानेलोहंतथैवचा ॥ २५ ॥ वृषेकांश्यंखरेनागंक
थितेशीसकंगजे ॥ धांक्षेपीतलकंज्ञेयंकथितंगणकोत्तमैः ॥ २६
[illegible] ॥ ध्वजे आभूषणे मूर्द्धो मुखस्थ धुम्र
भूषणाम् कंठस्याभूषणं सिंहे स्वानेचकरणायोस्मृतम् ॥ २७ ॥
वृषेहस्तादिकंज्ञेयंः अंगुष्टंभूषणंखरे ॥ गजेचकटिसूत्रंचधांक्षे
पादादितथा ॥ २८ ॥ अथकन्यापुत्रजन्मप्रश्न ॥ ध्वजेवृषेगजेसिं
हे गुर्भिणीपुत्रमादिशेत् ॥ धुम्रेस्वानेखरेधांक्षेकन्याजन्मनिर्द्दिशे
त् ॥ २९ ॥ अथायुःप्रमाणप्रश्न ॥ ध्वजेसिंहेसतं १०० प्रोक्तंगजेव्योम ८०
गजस्तथा ॥ वृषेवर्षाष्टिवर्षाणिखरेव्योमाब्धिसंज्ञकं ॥ ३० ॥ स्वा राम: २
नेचविंश २० तिप्रोक्ता: धांक्षेचषोडशस्तथा ॥ धुम्रेवर्षमितिज्ञे
यामित्यायुश्चविचिंतयेत् ॥ ३१ ॥ अथधातुजीवमूलप्रश्नकथनम्

ध्वजेधुम्रेचधातूनांगजेसिंहेचमूलकम् ॥ स्वानेखरेवृषेधांक्षेजीवचिं
तावदेद्बुध: ॥ ३२ ॥ अथमुष्टिप्रश्न ॥ ध्वजेपत्रंचविज्ञेयंधुम्रेपुष्पप्रकी
र्तितम् सिंहेफलंचविज्ञेयंस्वानेकाष्टादिकंतथा ॥ ३३ ॥ वृषेधा
न्यंतथाप्रोक्तंखरे [illegible] त्रिणानिगधेन ॥ गजेबीजश्चविज्ञेयंभ तुषंधां
क्षेनयास्मृतम् ॥ ३४ ॥ अथप्राघुणागमनप्रश्न ॥ उपाश्रुतिःस्याभ्द
वतीतिशात्वा ध्वजेगजेसिंहवृषेचप्राङ्ग ॥ स्वानेखरेधांक्षकधुम्रयेव:
मुप:श्रुतिस्याभवतीतिमिथ्या: ३५ ॥ अथवृष्टिप्रश्न ॥ धुम्रेवृषेगजे
स्वानेवृष्टिर्भवतिचुत्तमः ॥ सिंहेध्वजेविलंवंचधांक्षेखरेनंसिद्धय: ॥ ३६
[illegible] ॥ धुम्रेसप्तदिनंप्रोक्तंवृषेदिग्भिःस्तथैवच: ॥ स्वा
नेचविंशतिर्ज्ञेयागजेचसप्तविंशति: ॥ ३७ ॥ सिंहेध्वजेचव्योमाब्धिःख
रेधांक्षेरितुस्तथा: ॥ वर्षाकालंचविज्ञेयंकथितंगणकोत्तमै: ॥ ३८ ॥
अश्विन्याद्येवमारभ्य: नक्षत्रंदशकंतथा तस्मात्पंचनक्षत्रंगर्भ

© Dharmarth Trust. Digitized By eGangotri

मु॰प्र॰
४

स्यचिंतयेत् ३८ गर्भपातेनथावृषेहानिर्भवतिनिश्चितः॥ गर्भवृ
ष्टिर्तथावृषिपयोभवतिचोत्तमः॥ ४०॥ अथस्त्रिलाभप्रश्नः॥ ध
जेचसिंहेचवृषेचलाभः स्त्रीयंस्वनृपाल्लभतेस्वशीरनम्॥ स्वान
खरेधांछजधुम्रकेचकार्य्यस्पहानिःकलहः स्तथैवः॥ ४१॥ अथ
व्यवहारप्रश्नः॥ ध्वजेगजेवृषेसिंहे व्यवहारःसुभीवहः॥ ध्वांक्षे
स्वानेखरेधुम्रेकलहायसुभप्रदः॥ ४२॥ अथनौकाप्रश्नः॥ ध
जकुंजरसिंहेषुवृषेचकुशलोप्रदः॥ धांक्षेधुम्रेखरेस्वानेनौ
कामज्जयतिध्रुवं॥ ४३॥ अथराज्यप्राप्तिप्रश्नः॥ गजेध्वजेचिरंप्रा
प्तिर्वृषेसिंहेचशीघ्रतः स्वानेखरेचनःप्राप्तिशत्रुग्रहणातिसत्व
रम् ४४ ध्वांक्षेधुम्रेपदंनास्तिकलहोभ्रातृभिसहः॥ राजयोगवि
चारेषुकथितोगणकोत्तमैः॥ ४५॥ अथविकारप्राप्तिप्रश्नः॥ ध्वजे राम:
४

गजेस्थिरंप्राप्तिःवृषेसिंहेचशीघ्रता॥ कलहश्चतथास्वानेनास्तिचध्वां
क्षधुम्रयो॥ ४६॥ अथग्रामप्राप्तिप्रश्नः॥ ध्वजेवृषेगजेसिंहेग्रामप्रा
प्तिश्चनिश्चिता॥ स्वानेखरेतथाध्वांक्षेधुम्रेनास्तिविनिश्चिता॥ ४७॥
अथकार्य्यसिद्धिप्रश्नः॥ गजध्वजेस्थिरंकार्य्यंत्वरितंवृषसिंहयोः॥ कु
दीर्घकालेनखरस्वानध्वांक्षेधुम्रेनसिध्यति॥ ४८॥ अथबंदिमोचन
प्रश्नः॥ धुम्रेस्वानेखरेध्वांक्षेबंदिसीघ्रंप्रमुच्यते॥ वृषेगजेध्वजेसिं
हेबंदिकष्टंसमादिशेत्॥ ४९॥ अथकालनीयमप्रश्नः॥ ध्वजेसप्त
दिनंज्ञेयम्सिंहेपक्षंतथैवचः॥ वृषेमासश्चविज्ञेयोगजेमासत्रयं
तथाः ५०॥ स्वानेखरेचार्द्धमासंधुम्रेध्वांक्षेचवर्षकम्॥ इतिकाल
वदेत्प्रश्नेसर्वकार्येषुचिंतयेत्॥ ५१॥ अथग्रहादिस्वामिनः॥ ध्वजेस्
र्य्यश्चविज्ञेयःधुम्रेभौमस्तथैवचः सिंहेशुक्रश्चविज्ञेयःस्वानेसो
मस्तथैवचः ५२ वृषेगुरुःश्चविज्ञेयःखरेसूर्य्यसुतःस्तथा गजे

© Dharmarth Trust. Digitized By eGangotri

प्र॰ मु॰
५

धास्तेचन्द्राह्वस्तेचपतयः स्मृताः॥ ५३॥ इतिश्रीविघ्नराजविर
[illegible]सर्वोपियोगिप्रश्नः समाप्तः॥ नतपसा यत्कृतयुगे त्रेतायां ज्ञान
तस्तुयत् द्वापरे यदियज्ञस्तु दानेनैव कलौ युगे॥१॥ नोसिध्यन्ति कलौ योगो न सिध्
यन्ति कलौ तपः न्यायार्जितधनोत्सर्गः सद्यः सिध्यो कलौ युगे॥२॥ न व्रतं न तपो
मन्त्रं न जपो न सुरार्चनम्॥ दानमेकं कलौ मुक्तिः काश्यां नैव सद्य पते॥३॥ क
लौ विश्वेश्वरो देवः कलौ वाराणसी पुरी कलौ भागीरथी गंगा कलौ दानं वि
शिष्यते॥४॥ विद्यया तपसा वापि जायते नहि पात्रताम्॥ यत्र द्रव्याणि भिमे
चोभे तद्धि पात्रं प्रकीर्तितम्॥५॥ दानं प्रत्यहं पात्रे निमित्तेषु विशेषतः॥
याचिते नापि दातव्यं श्रद्धापूतः स्वभक्तितः॥६॥ गोभूतिलहिरण्यादि पात्रे
दातव्यमर्चितम्॥ नपात्रे विदुषां किंचिदात्मनः श्रेयइच्छता॥७॥ विद्या
तपोभ्यां हीनेन न तु ग्राह्यः प्रतिग्रहः॥ प्रतिगृह्णन्प्रदातारमात्मनं च
नयत्यधः॥८॥ स्वकुटुंबविरोधेन देयं दानं सुतादृतेः॥ देयं प्रति सुतं
चैवः दत्वानापहरेत्पुनः॥९॥ शुभसम्वत् १९४८ आश्विन शुक्ल प्र॰ २८

राम
५

© Dharmarth Trust. Digitized By eGangotri